imprimé sur www.torah-box.com/torah-pdf

מאי קרא. דמסמיעין לומו כיוס הלידה: נזרך. לשון מירוס דהייט מדר דומי לשבועה: למה ולד דומה: חבלי. לערה: רקמתי. הייט ילירה לתשוקה וכמיב בתחמיות דהייט מדור תחתון: דרך תשמישן. האיש פניו למטה כן זכר טלד פניו למטה ונקבה פניה למעלה הילכך נקבה צריכה להתהפך תורה אור

דהא כתיב (ל) נמעי אמה פניה למטה [רש"ל] ברכיו) אבל זכר אין צריך להתהפך: קשה לאשה וקשה לולד. מפני שדר במדור התחתון. קשה לאשה לא ידענא למאי: זרע מלבן אם הולד מגיעוליו: מזורז. חזק וכריא: ליום תשעים. לשלים ימים הוי מיומו: מנא ידע. הא לא ידע אימת מעברה: קלסתר. זיו: מראה העין. שאע"פ שנברואת העין מן האב והאם אינו רואה מדע שהרי המת יש לו עינים ויש לו שפתים ויש לו אזנים ואינו רואה ולא שומע ולא מדבר: פרוץ מילחא. השלך המלח מן הבשר ושוב אינו רואי אלא לא לכלבים כך הנשמה היא מלא לגוף לקיימו כיון שהלכה אז מסריח הגוף: עולה למעלה. כדמני לעיל אחרונים דר במדור העליון: כולין עולין למין אחד. זרע האב

מאי קרא °ממעי אמי אתה גוזי מאי משמע דהאי גוזי לישנא דאשתבועי הוא דכתיב °גוזי נזרך והשליכי ואמר רבי אלעזר למה ולד דומה במעי אמו לאגוז מונח בספל של מים אדם נותן אצבעו עליו שוקע לכאן ולכאן תנו רבנן שלשה חדשים הראשונים ולד דר במדור התחתון אמצעיים ולד דר במדור האמצעי אחרונים ולד דר במדור העליון וכיון שהגיע זמנו לצאת מתהפך ויוצא וזהו חבלי אשה והיינו *דתנן חבלי של נקבה מרובין משל זכר ואמר רבי אלעזר מאי קרא °אשר עשיתי בסתר רקמתי בתחתיות ארץ דרתי לא נאמר אלא רקמתי מאי שנא חבלי נקבה מרובין משל זכר זה בא כדרך תשמישו וזה בא כדרך תשמישו זו הופכת פניה וזה אין הופך פניו תנו רבנן שלשה חדשים הראשונים תשמיש קשה לאשה ונקשה לולד אמצעיים קשה לאשה ויפה לולד אחרונים יפה לאשה ויפה לולד שמתוך כך נמצא הולד מלובן

[על חניא]

האב והאם נעשין כריה אחת: צבע. כמה מממין צריך לצבע שמור קליפת אגוז ומתיתת רימיס של נפמיס וכמה דברים וכולן נעשין שמור ואינו יכול לנוגעו ביורה אחת מעמים ושלשה גוונים בשמים ושלשה מקומות: כל אחד ואחד עולה למינו. לבן מן האיש ושמור מן האשה: כי אנפת בי. מפני שכעסת עלי אני מודה לך שלמדתני היה: ישב לו קרץ. כרגלו לאחד מהם ולא יכול לעמוד: לבדו. הוא לבדו יודע שהוא גם אבל בעל הגם אינו מכירו: ארחי. תשמיש כמו דרך גבר בעולמה (משלי ל): ורבעי. תשמיש לשון לרבעה*: זרית. בירכת נגפה שקולין וו"ן כמו (שמיה ל) ברחת ובמזרה: הברור. קלי"ר בלע"ז: ותזורני. מסר מ' *לשון מזלה: ותאזרני. לשון מגירת כח בתמתים: זריתני. מן הברור ואמ"כ זרחתי: רביעיותיהם. עונת תשמישן: הוא. קודשא בריך הוא סייעה שנטה אמורו של יעקב לאהל לאה ואותו הלילה של האמהות היה: ולא פירשו. אם הדבר מגלן: זכרים בנקבות. כמי לאה: נקבות בזכרים. ואם דינה נתן משום הן דרשה אים מזריע תחלה יולדת נקבה:

שמשהין

שרתום חתין. וזה לשון ניפלי עין ולשון משנה וזה לשון ניפלי תתיחה ובמס' ע"ז פרי שישתתם רשתתם ורקיף וזה דרייק דנפתם עינו וייטו פשום דכתיב פתום לשון יחיד: שנאמר

הגהות הב"ח

(ל) רש"י ד"ה דרך פ' לעיל ל"ב מלא דייטו מדאמר ולבשו על בריכו פ': [ויקרא כ]

כאן מסתיל סדבר זיריתי לשון מזרא זיריתי מן הכחול ואמ"כ זיזחתי ומאמרי לשון פ' כגיל כשיל

—◇◇◇—

לעזי רש"י

ורין [ר"ן]. רחת. קלי"ר. בהיר, נבחר.

ומזורז תנא המשמש מטתו ליום תשעים כאילו שופך דמים מנא ידע אלא אמר אביי °משמש והולך °ושומר פתאים ה' תנו רבנן *שלשה שותפין יש באדם הקב"ה ואביו ואמו אביו מזריע הלובן שממנו עצמות וגידים וצפרנים ומוח שבראש ולובן שבעין אמו מזרעת אודם שממנו *עור ובשר [א]ושערות ושחור שבעין והקב"ה נותן בו רוח ונשמה *וקלסתר פנים וראיית העין ושמיעת האוזן ודבור פה והלוך רגלים *ובינה והשכל וכיון שהגיע זמנו להפטר מן העולם הקב"ה נוטל חלקו וחלק אביו ואמו מניח לפניהם אמר רב פפא היינו דאמרי אינשי פוץ מלחא ושדי בשרא לכלבא דרש רב חיננא[א] בר פפא מאי דכתיב °עושה גדולות עד אין חקר ונפלאות עד אין מספר בא וראה שלא כמדת הקב"ה מדת בשר ודם מדת בשר ודם נותן חפץ בחמת צרורה ופיה למעלה ספק משתמר ספק אין משתמר ואילו הקב"ה צר העובר במעי אשה פתוחה ופיה למטה ומשתמר דבר אחר אדם נותן חפציו לכף מאזנים כל זמן שמכביד יורד למטה ואילו הקב"ה כל זמן שמכביד הולד עולה למעלה דרש רבי יוסי הגלילי מאי דכתיב °אודך (ה') על כי נוראות נפליתי נפלאים מעשיך ונפשי יודעת מאד בא וראה שלא כמדת הקב"ה מדת בשר ודם מדת בשר ודם אדם נותן זרעונים בערוגה כל אחת ואחת עולה במינו ואילו הקב"ה צר העובר במעי אשה וכולם עולין למין אחד דבר אחר צבע נותן סמנין ליורה כולן עולין לצבע אחד ואילו הקב"ה צר העובר במעי אשה כל אחת ואחת עולה למינו דרש רב יוסף מאי דכתיב °אודך ה' כי אנפת בי ישב אפך ותנחמני במה הכתוב מדבר בשני בני אדם שיצאו לסחורה ישב לו קוץ לאחד מהן התחיל מדרף ומגדף לימים שמע שטבעה ספינתו של חבירו בים התחיל מודה ומשבח לכך נאמר ישוב אפך ותנחמני והיינו דאמר רבי אלעזר מאי דכתיב °עושה נפלאות (גדולות) לבדו וברוך שם כבודו לעולם אפילו בעל הגס אינו מכיר בגמ דריש רבי חנינא בר פפא מאי דכתיב °ארחי ורבעי זרית וכל דרכי הסבנת מלמד שלא נוצר אדם מן כל הטפה אלא מן הברור שבה תנא דבי רבי ישמעאל משל לאדם שזורה בבית הגרנות נוטל את האוכל ומניח את הפסולת כדרבי אבהו *דרבי אבהו רמי כתיב °ותזרני חיל וכתיב °האל המאזרני חיל* אמר דוד לפני הקב"ה רבש"ע זריתני וזרזתני דרש רבי אבהו מאי דכתיב °מי מנה עפר יעקב ומספר את רובע ישראל מלמד שהקב"ה יושב וסופר את רביעיותיהם של ישראל מתי תבא טיפה שהצדיק נוצר הימנה ועל דבר זה נסמית עינו של בלעם הרשע אמר מי שהוא טהור וקדוש ומשרתיו טהורים וקדושים יציץ בדבר זה מיד נסמית עינו דכתיב °נאם הגבר שתום העין והיינו דאמר רבי יוחנן מאי דכתיב °וישכב עמה בלילה הוא מלמד שהקב"ה סייע באותו מעשה שנאמר °יישבר חמור גרם *חמור גרם לו לישישבר *אמר רבי יצחק אמר רבי *אמי אשה מזרעת תחילה יולדת זכר איש מזריע תחילה יולדת נקבה שנאמר °אשה כי תזריע וילדה זכר תנו רבנן בראשונה היו אומרים אשה מזרעת תחילה יולדת זכר איש מזריע תחילה יולדת נקבה ולא פירשו חכמים את הדבר עד שבא רבי צדוק ופירשו °אלה בני לאה אשר ילדה ליעקב בפדן ארם ואת דינה בתו תלה הזכרים בנקבות ונקבות בזכרים °ויהיו בני אולם אנשים גבורי חיל דורכי קשת ומרבים בנים ובני בנים וכי בידו של אדם להרבות בנים ובני בנים אלא מתוך

שמשהין

[קידושין ל:]

[בשלמות פרשת יתרו פ' ט' לתלת פרי ובשר וכו' ובשמות וכו'] *[בעתיך מבילו בעתיך קלסתר בעי"ב]

פסחים קמ

[גיל דרשת הבינה והשכל כך לתלת בעי"ב ובע"ל בשמ"ר דרי"ב כה. ובשמות רבה מ"ס: ד"ש ק"ו אלו בחול סדיה לשמ"ר כעשרת הפלאות שבשמות אלא מה: שמת אדם שמתם שמר ובשר ודם וכו' ומ"ב נבי מלגן סלם מי כוס ממשה חס בחל בסמנת פוס' נבי"ק כה. ובמלר חיכמי]

גליון הש"ס

גמ' מעשה וכולן. יבשות יב ע"ב: שם תמול גרם לו לישישבר. נמרוך ערך המלה כתב כלומר כאחור יעקב מן הסדה בכל בתמול ומעשה לאה ויעקב לקלסתו וקלסתו:

פסחים יח

פסחים יב

פסחים פב

שם קלא

יומא מז. ע"ב כב

מגדנר כב

שם כד

בראשית ל

שם סא

בראשית פ. ע"ב לעיל פה: [תלי פה. ע"ב]

ויקרא יב

בראשית מו

דה"ה ה ח

נע"ר לתלת אמי

*) [בי יסמה של ע"ר: חנינא] [בי ע"ר יומא מז: וכתיב ותאזרני חיל (פסלים יח)]

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com